

Äge mittespetsiifiline alaseljavalu

17.10.2014

Mittespetsiifiline alaseljavalu

Esinemissagedus

- Nimmevalu esineb elu jooksul ligi 70%-l inimestest
- Enamasti on prognoos hea ja 90%-l patsientidest paraneb 6 nädala vältel
- 7%-l inimestest kujuneb krooniline valu

Mittespetsiifiline alaseljavalu

Diagnoosimine

- Äge valu kuni kuus nädalat
- Alaäge valu kuni 12 nädalat
- Krooniline valu üle kolme kuu

Mittespetsiifiline alaseljavalu

Alaseljavalu on sotsiaalmajanduslikult oluline probleem

- Kulutused ravimitele
- Töölt puudumised
- Haiguslehed
- Töövõime kaotus

Ravijuhised

Eestis ägeda alaseljavalu ravijuhis puudub

Austraalia 2003

Prantsusmaa 2000

Austria 2007

Saksamaa 2007

Kanada 2007

Itaalia 2006

Euroopa 2006

Inglismaa 2008

Soome 2008

USA 2007

An updated overview of clinical guidelines for the management of non-specific low back pain in primary care

Bart W. Koes et. al. Eur Spine J (2010) 19:2075–2094

- <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2997201/table/Tab1/>
- <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2997201/table/Tab2/>
- <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2997201/table/Tab3/>

Akuutse mittespetsiifilise alaseljavalu riskifaktorid

Mida suurem on ebavõrdsus tõstmiseks vajamineva jõu ja tegeliku jõu vahel, seda suurem on nimmevalude risk. Chaffin (1997), Keyserling (1982).

Raske
füüsiline töö

Sage
kummardamine

Raskuste
tõstmine

Staatiline asend
tööl

Vibratsioon

Mittespetsiifiline äge alaseljavalu

Diagnoosimisel arvestada

Neeruhaigust

Radikulaarset patoloogiat

Tõsist spinaalset patoloogiat

Hinnata valu tugevust ja funktsionaalset võimekust

Mittespetsiifiline äge alaseljavalu

Diagnoosimisel arvestada

Psühhosotsiaalseid riskifaktoreid

Tööga rahulolematust

Isikliku elu probleeme

Äge mittespetsiifiline alaseljavalu nõuab “punase lipu” tunnuste arvestamist

- Vanus < 20 ja > 50
- Hiljutine trauma
- Progresseeruv valu
- Valu rindkeres
- Anamneesis maliigne protsess
- Kortikosteroidide kasutamine
- Seletamatu kaalukaotus
- Neuroloogiline sümptomatoloogia
- Palavik

Äge mittespetsiifiline alaseljavalu ja „kollase lipu“ tunnuste arvestamine

Tunnused, mis tõstavad nimmevalu riski ja soodustavad selle muutumist krooniliseks

- Nimmevalu on ohtlik ja tekitab tõsist puuet
- Passiivne ravi on parem kui aktiivne
- Töoga rahulolematuus
- Emotsionaalsed probleemid

Diagnostilised uuringud

Radioloogilised uuringud pole näidustatud

- Uuringuid teostatakse, kui kahtlustatakse mingit haigust – „punased lipud“
- Radioloogilistel uuringutel ilmnevate degeneratiivsete muutuste ja nimmevalude vahel on seos, kuid see ei mõjuta edasist ravi
- Radioloogilisel uuringul võib olla seos patsiendi rahuloluga arstiabi suhtes

Äge mittespetsiifiline alaseljavalu

Erialaspetsialistide konsultatsioon on vajalik, kui lisandub neuroloogiline defitsiit

Neuroloog

Neurokirurg

Ortopeed

Ägeda mittespetsiifilise alaseljavalu ravi

Patsiendi informeerimine ja nõustamine

Kaebuste ja sümptomite mõjutamine

Tugevate valude korral hoida lamamise aeg minimaalsena

Patsiendi informeerimine

Äge alaseljavalu on väga sageli esinev

Pole tegemist ohtliku haigusega

Paranemine tavaliselt hea (50% 2 nädalaga, 60% 1 kuuga, 90% 3 kuuga)

Patsiendi nõustamine

Režiimi piiranguid ei soovitata üheski uuringus

- Soovitatakse olla aktiivne ja jätkata igapäevategevusi ja ka tööd võimaluse piires
- Voodirežiimi ei soovitata

Patsiendi nõustamine

Ergonoomika

Külili lamamine

Selili lamamine

Kõhuli lamamine

Kaebuste ja sümptomite mõjutamine

Medikamendid

Paratsetamool

NSAID

Lihaskrelaksandid

Kaebuste ja sümptomite mõjutamine

Füsioteraapia

Akuutses perioodis füsioterapeutiline nõustamine.

Alaägedas perioodis lisanduvad terapeutilised harjutused.

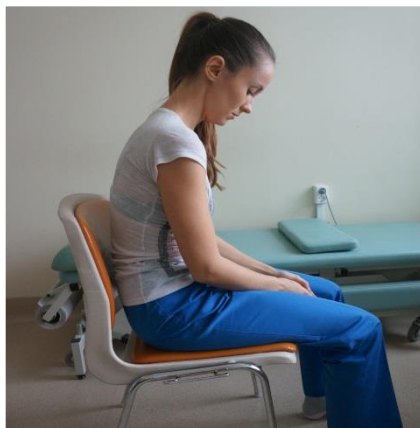
Management patterns in acute low back pain: the role of physical therapy. Gellhorn A,C, et.al. Spine [Spine (Phila Pa 1976)] 2012 Apr 20; Vol. 37 (9), pp. 775-82

Patsiendi füsioterapeutiline nõustamine

Ergonoomika

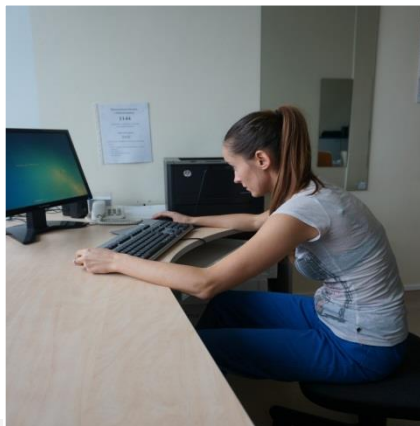
Vale

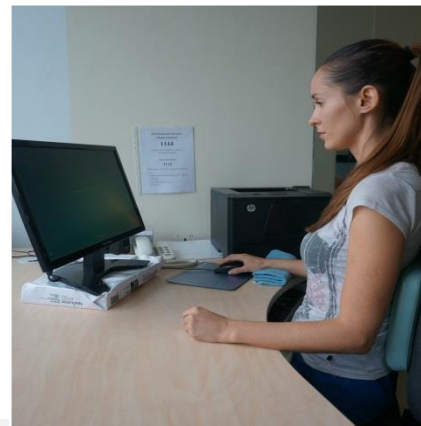
Õige

Vale

Õige

Kaebuste ja sümptomite mõjutamine

Massaaž

Massaažigrupis oli oluline paranemine valu intensiivsuse ja funktsionaalse võimekuse osas võrreldes tavapärasest füsioteraapiat saava grupiga

Comparison between massage and routine physical therapy in women with sub acute and chronic nonspecific low back pain. Kamali, F, et.al. Journal Of Back And Musculoskeletal Rehabilitation. 2014 May 27. Date of Electronic Publication: 2014 May 27

Kaebuste ja sümptomite mõjutamine

Füüsikaline ravi

- TENS
- Laserravi

*Low power laser in the treatment of the acute low back pain. Mandic, M. Rancie, N. Vojnosanitetski
Pregled. Military-Medical And Pharmaceutical Review 2011 Jan; Vol. 68 (1), pp. 57-61*

Kaebuste ja sümptomite mõjutamine

Manuaalteraapia

- Täiendav võimalus alaseljavalu ravis
- Tulemused vastuolulised

Complementary and alternative therapies for back pain II. Furlan A, D. et.al. Evidence Report/Technology Assessment [Evid Rep Technol Assess (Full Rep)] 2010 Oct (194), pp. 1-764

Täna